

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wielkopolskiej Straży Pożarnej
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fepak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

zakończenie koperty 1998r.
-11 Teści A. Polowka 2014r.

AK
Kraków

++
CHODORONSKĄ Irena
zam. Dzikienicz
ps. "Sparta"

890/NSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI

TECZKI 890/WSK Chodorowska Jrena

zam. Dziękieria

ps. "Sparta"

1./1. Relacja ✓

1/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora –

1/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora –

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora –

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. –

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) –

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. –

III/5. Inne

IV. Korespondencja –

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne : ✓

VI. Fotografie ✓ (+ p. I/1, II)

I/1. Relacja

- Relacja - artykuł dot. Sreny Chodorowskiej - Dziwieńca ps. "Sparta", kserokopia stron 192 - 193 z opracowania Janusza Kręziela "Konspiracja harcererek 1939-1945" str. 192, 193, 194. (z materiałów znalezionej w kopercie, na podstawie której została zrobiona teatralizacja - biulek str. 194).

U 1, s. 1. A-4.

- Relacja Sreny Chodorowskiej - Dziwieńca ps. "Sparta" opracowana przez Danutę Trauszyk - Włoszyn w "Srenea Chodorowska - Dziwieńca "Sparta" i Lech Dziwieńca "Dramat pprk Stefana W. Rutkowskiego - "Haszysza" - jego biogram" str. 92, 93, 94. Załącznik U 1, s. 2 (1 karta A-4, 2-ga A-5) Fotografia stanowi integralny część artykułu.

6 Irena Chodorowska-Dzikiewicz ps. "Sparta", urodzona 11 kwietnia 1925 r. w znanej w Krośnie ze służby w Legionach rodzinie Jana i Ludwika z Wilków, była w czasie okupacji zastępczynią Hufcowej Szarych Szeregów w Krośnie, pracownikiem wywiadu sztabu Kedywu AK, a po aresztowaniu i ucieczce z obozu w Niemczech, łączniczką Komendanta Inspektoratu Podkarpacie AK.

Jeszcze w Gimnazjum im. M. Kopernika od 1937 r. jako harcerka i zastępcowa 11 Drużyny Harcerek w Krośnie, kończy kurs sanitarny i od 1 września 1939 r. służy w punkcie ratowniczo-sanitarnym Pogotowia Harcerskiego w Krośnie, także jako pielęgniarka asystuje przy operacjach, wydaje posiłek PCK i dyżuruje na alarmowej dzwonnicy kościoła farnego. W konspiracji Szarych Szeregów zostaje drużynową, następnie zastępczynią Hufcowej (Dzielnicy Okolskiej-Krupskiej ps. "Kora"). Od 1941 roku "Sparta" została zaprzysiężona w Związku Walki Zbrojnej, skierowana w 1942 r. do pracy wywiadowczej w Komendzie Kedywu AK Krosno z zatrudnieniem na niemieckim lotnisku razem z Jadwigą Warszawską. Pracując w biurze, a następnie w magazynie unundurowania II kompanii Luftwaffe, rozpracowuje organizację służb lotniska, stan i uzbrojenie, bieżące zadania - kierując systematycznie raporty do komendanta Ośrodka Kedywu AK w Krośnie kpt. Juliana Muelle-
ra (ps. "Mierzanowski", "Alma") poprzez jego zastępcę - podchorążego Zbigniewa Rucińskiego (ps. "Uparty").

W dniu 23 czerwca 1943 r., w czasie ogólnej "wsypy" komendy Kedywu, została razem z Warszawską aresztowana przez gestapo, ska-

zana na obóz koncentracyjny w Oświęcimiu, który zamieniono na obóz pracy w Dreźnie. W grudniu 1943 r. "Sparcie" udało się uciec z Drezna do Generalnej Guberni, wraca do Krosna do pracy konspiracyjnej z kpt. Wacławem Dębskim ps. "Zygmunt", oficerem łączności Inspektoratu AK Podkarpacie. W tym czasie dowódcą łączniczek w sztabie była Krystyna Okolska-Niwicka ps. "Tosia", zastępczyni (a niebawem następczyni) komendantki Wojskowej Służby Kobiet w Krośnie, Celiny Wachalowej ps. "Mama".

W czerwcu 1944 r. "Sparta" zostaje łączniczką dowódcy Inspektoratu AK Podkarpacie, ppłk. Wincentego Stefana Rutkowskiego (ps. "Haszys"), którego sztab lokuje w domu swych rodziców przy ul. Krościenko Nizne 44 (obecnie ul. Powstańców Warszawskich 69). W czasie walk o Krosno bierze czynny udział w akcji "Burza", z wyjątkowym męstwem przedziera się szereg razy przez front sowiecko-niemiecki z rozkazami "Haszysza", przeprowadza majora rosyjskiego przez linię frontu, ewakuuje 11 września 1944 r. z Krosną Okolską-Niwicką sztab i magazyn broni Inspektoratu do nowego m.p. w Jaszczwi. Mimo aresztowania przez UB "Zygmunta", udaje się w 1945 r. "Haszyszowi" (był już dowódcą Podokręgu AK Rzeszów i w organizacji NiE) i łączniczkom uniknąć aresztowania. Po wojnie nadano jej za zasługi w AK stopień wojskowy sierżanta.

Irena Chodorowska-Dzikiewicz zdaje po tajnych kompletach egzamin maturalny i po wojnie kończy jako artysta - plastyk Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie i Warszawie, w tym Studium Pedagogiczne. Zakłada w Podkowie Leśnej wzorową rodzinę i poświęca się na całe życie pracy pedagogicznej w zakresie plastyki i wychowania młodzieży przez sztukę. Także oddaje się malarstwu. Wykłada w szkolnictwie, w Studium Nauczycielskim i w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Przewodniczy Radzie Redakcyjnej czasopisma "Plastyka a Wychowanie", jest autorką ogólnokrajowego programu nauczania plastyki w szkole. Pracując społecznie, doprowadza do wybudowania Szkoły im. Bohaterów Warszawy w Podkowie Leśnej i wychowuje w duchu katolickim dwie córki na adwokata i kardiologa. Pisze wiele artykułów, propaguje wśród młodzieży i wydaje książkę, Wychowanie przez sztukę (Warszawa 1970).

Niezwykłe ofiarne jako działaczka środowiska kombatanckiego żołnierzy AK. Zmarła 15 kwietnia 1995 r., pochowana pogrzebem wojskowym w Podkowie Leśnej pod Warszawą. Odnaczona m.in. Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Edukacji Narodowej, Krzyżem Harcerskim z Mieczami, Odznakami "Burzy" i "Grunwaldu" (Biogram Ireny Chodorowskiej-Dzikiewicz ps. "Sparta", opracował dr Lech Dzikiewicz, w posiadaniu twórcy i autora opracowania).

Irena Chodorowska - Dzikiewicz "Sparta" i Lech Dzikiewicz, "Dramat ppłk Stefana W. Rutkowskiego - Haszysza" - Jego łączniczki"

Irena Chodorowska-Dzikiewicz, ps. "Sparta"

Fot. 12. Irena Chodorowska-Dzikiewicz, ps. "Sparta" (zdjęcie z 1950 r.).

W czasie okupacji zastępczyni Hufcowej Szarych Szeregów w Krośnie, żołnierz wywiadu sztabu Kedywu AK, a po aresztowaniu i ucieczce z obozu w Niemczech, łączniczka Komendanta Inspektoratu Podkarpackiego AK.

Urodzona 11 kwietnia 1925 r. w miejscowości Łęka, znanej w Krośnie ze służby w Legionach rodzinie Jana i Ludwika z Wilków, jeszcze w Gimnazjum im. M. Kopernika działała od 1937 r. w 2 Drużynie Harcerek im. Królowej Jadwigi w Krośnie. W Kasie Chorych bierze udział w kursie prowadzonym przez lekarzy.

Od 1 września 1939 r. służyła w punkcie Pogotowia Harcerskiego w Krośnie m.in. jako pielęgniarka asystowała przy zabiegach, wydawała posiłki PCK i pełniła dyżury na alarmowej dzwonnicy kościoła Farnego.

W konspiracji Szarych Szeregów została drużynową, a następnie zastępczynią Hufcowej.

Od końca 1941 roku zaprzysiężona w Związku Walki Zbrojnej ps. "Sparta", skierowana w 1942 r. do pracy wywiadowczej w Komendzie Kedywu AK Obwód Krosno z zatrudnieniem na niemieckim lotnisku razem z Jadwigą Warszawą. Pracując w biurze a następnie w magazynie umundurowania II kompanii Luftwaffe, z wielką odwagą rozpracowyuje organizację, zadania i ruch służb lotniska, stan i uzbrojenie, - systematycznie doręczając raporty zastępcy komendanta Ośrodka Kedywu AK w Krośnie - podchorążemu Zbigniewowi Rucińskiemu (ps. "Uparty").

211-2

Komendantem Ośrodka Kedywu w Krośnie był wtedy nauczyciel kpt. Julian Müller (ps. "Mierzanowski", "Alma"), ale raporty te szły do Kierownika Samodzielnej Ekspozytury Wywiadowczej AK mjra Jana Ptaka ps. "Janek" z tzw. głębokiego wywiadu (a ten przekazywał je wprost do KG AK w Warszawie).

W dniu 23 czerwca 1943 r. w czasie ogólnej "wsypy" całej komendy Kedywu została razem z Warszawą aresztowana przez Gestapo, skazana na obóz koncentracyjny w Oświęcimiu, który zamieniono na obóz pracy w Dreźnie.

W końcu stycznia 1945 r. "Sparta" udało się dokonać brawurowej ucieczki z obozu w Dreźnie do Generalnej Guberni. Wraca do Krosna do pracy konspiracyjnej z kpt. Wacławem Dębskim ps. "Zygmunt" oficerem łączności Inspektoratu AK Podkarpackie.

W tym czasie dowódcą łączniczek w sztabie była Krystyna Okólska-Niwicka ps. "Tosia", zastępczyni komendantki Wojskowej Służby Kobiet w Krośnie Celiny Wachalowej ps. "Mama".

W czerwcu 1944 r. "Sparta" została łączniczką dowódcy Inspektoratu AK Podkarpackie mjr Stefana Wincentego Rutkowskiego (ps. "Haszysz"), którego sztab lokuje w domu swych rodziców przy ul. Krościenko Niżne 44 (obecnie ul. Powstańców Warszawskich 69).

W czasie walk sowiecko-niemieckich o Krosno bierze czynny udział w akcji "Burza", z wyjątkowym mestwem i zuchwałością przechodzi linie przyfrontowe z rozkazami "Haszysza", umożliwia przejście majora rosyjskiego przez linię frontu.

Mimo aresztowania przez UB kpt. "Zygmunta" udaje się w końcu 1944 r. "Haszyszowi" (został dowódcą Podokręgu AK Rzeszów i w organizacji "NiE") i łączniczkom uniknąć także w 1945 aresztowania.

Irena Chodorowska zdaje w 1945 r. po tajnych kompletach egzamin maturalny i po wojnie kończy jako artysta-plastyk Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie i Warszawie, w tym Studium Pedagogiczne. Zakłada w Podkowie Leśnej wzorową rodzinę i poświęca się na całe życie pracy pedagogicznej w zakresie plastyki i wychowania młodzieży przez sztukę.

Także oddaje się malarstwu. Wykłada w szkolnictwie wyższym, w Studium Nauczycielskim i w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Przewodniczy Radzie Redakcyjnej czasopisma "Plastyka a Wychowanie", jest autorką ogólnokrajowego programu nauczania plastyki w szkole. Pracując społecznie doprowadza do wybudowania Szkoły im. Bohaterów Warszawy w Podkowie Leśnej i wychowuje w duchu katolickim dwie córki Hannę i Barbarę na adwokata i kardio-

I/1-3

loga. Pisze wiele artykułów, propaguje wśród młodzieży i wydaje książkę "Wychowanie przez sztukę" (Warszawa, 1970).

Niezwykle ofiarna działaczka środowiska kombatanckiego żołnierzy AK. Po wojnie nadano Irenie Chodorowskiej-Dzikiewicz za zasługi w AK stopień wojskowy podoficerski sierżanta WP.

Zmarła 15 kwietnia 1995 r., pochowana pogrzebem wojskowym na cmentarzu w Podkowie Leśnej pod Warszawą.

Odnaczona m.in. Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Edukacji Narodowej, Krzyżem Harcerskim z Mieczami, Krzyżem Partyzanckim, Złotym Krzyżem Zasługi, Odznakami "Burzy" i "Grunwaldu".

(oprac. Danuta Iwańczyk-Wołoszyn)

II. Materiały uzupełniające relację,

- Artykuł - Wspomnienie u 50tej rocznicy śmierci - Irena Dziakiewicz, autorki: Hanna Suszyńska, Barbara Podogrodzka
Wycinek z "Gazety Wyborczej Poznań" - 24. kwietnia 2003r. s. 11.
Integralną częścią artykułu jest fotografia.
- Artykuł j. w. autorki j. w. Wycinek z "Gazety Wyborczej"
3-10. sierpnia 2003. Fotografia j. w.
- Nekrologi Ireny Dziakiewicz (1-3) [II-3 do II-5]

Irena Dzikiewicz

*Tak chciałabym raz jeszcze uściskać wam dłonie,
odnaleźć swoje miejsce w porwanym szeregu
i zachłysnąć się miłością w rodzinnym gronie,
i usłyszeć jej echo z przeciwnego brzegu...*

W kwietniu 1995 r. na leśnym cmentarzu w Podkowie Leśnej rodzina, mieszkańcy, uczniowie, przyjaciele, kombatanci pożegnali nauczycielkę i inspiratorkę wychowania przez sztukę.

Pochodziła z Krosna nad Wisłokiem. Wrodzony talent artystyczny i pedagogiczny rozwijała na studiach w Krakowie pod kierunkiem prof. Tadeusza Kantora, aby je ukończyć jako artysta plastyk na Wydziale Architektury Wnętrz ASP w Warszawie. Powołanie wyznaczyła jej praca „Wychowanie plastyczne jako element wychowania estetycznego w szkole”. Poglębiała swoje zainteresowania tą tematyką na seminarium doktoranckim i realizowała tę ideę jako kierownik zespołu wykładowców metodyki nauczania przedmiotów plastyczno-technicznych w Studium Nauczycielskim w Warszawie. Następnie blisko dziesięć lat wykladała metodykę nauczania plastyki na warszawskiej ASP. Jednocześnie przewodniczyła radzie redakcyjnej miesięcznika „Plastyka i Wychowanie”, publikując liczne artykuły związane z wpływem sztuki na kształtowanie osobowości ucznia. Była też wizytatorem-metodykiem zajęć plastycznych w warszawskim kuratorium.

Zakładając rodzinę, związała swoje życie na 47 lat z miastem-ogrodem Podkova Leśną. Zaangażowała się tutaj bez reszty w wychowanie plastyczne młodzieży w szkole im. Bohaterów Warszawy – wybudowanej z jej osobistym, społecznym udziałem. Przygotowała założenia wstępne i programowe tej szkoły.

W 1965 r. postanowiła wdrożyć swoje doświadczenia z zakresu wychowania młodzieży od podstaw przez udostępnianie dzieł sztuki, jednocześnie przeciwstawiając się tradycyjnemu nauczaniu. Przekonała do tej koncepcji inż. Tadeusza Baniewiczza oraz profesorów Stanisława Lorentza i Kazimierza Michałowskiego. Dzięki tej współpracy Muzeum Narodowe w Warszawie objęło w 1965 r. patronat nad stworzeniem pozamuzealnych form przybliżenia uczniom dzieł sztuki. W ramach tego eksperymentu Irena Dzikiewicz zorganizowała w szkole w Podkowie Leśnej dziesiątki tematycznych wystaw oryginalnych dzieł sztuki użyczanych przez Muzeum Narodowe. Jako jedyny nauczyciel wychowania plastycznego prowadziła tutaj zajęcia i konkursy z uczniami, realizując program ukazania piękna dzieł sztuki i bezpośredniego jego wpływu na kształtowanie charakterów, umysłów i serc młodzieży.

Zainicjowała wykorzystanie ekspozycji muzealnych także w nauczaniu języka polskiego, historii i muzyki – fascynując i przyciągając do współpracy zaprzyjaźnione nauczycielki, przede wszystkim Janinę Jankowską, Martę Pajęczkowską i Annę Hichel. W ten sposób stworzyła w szkole nieformalny zespół wychowania przez sztukę obejmujący podstawowe dziedziny zainteresowań humanistycznych młodzieży i kształtujący jej przyszłą postawę moralną i estetyczną.

W 1971 r. przedstawiła swoje doświadczenia w wydanej przez Muzeum Narodowe książce „Wychowanie przez sztukę”. W sposób nowatorski uzasadniła znaczenie tej idei i wpływ prezentacji dzieł sztuki na proces wychowawczy w szkole, wpływ kontaktu z pięknem

i sztuką na rozwój kultury nie tylko artystycznej, ale i osobistej młodego pokolenia.

Przygotowała założenia programowe powołania do życia unikatowego specjalistycznego Ośrodka Wychowania przez Sztukę. Przewidywały one doksztalcenie tu kadr nauczycielskich w zakresie metodyki wychowania przez sztukę, miało mieć ono charakter ogólnokrajowy, a nawet międzynarodowy. Z jej inicjatywy arch. Narcyz Szwedziński, przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Szkoły w Podkowie Leśnej, opracował projekt architektoniczno-urbanistyczny pawilonu Ośrodka Wychowania przez Sztukę w Podkowie Leśnej. Miały się w nim znaleźć m.in. sala wielofunkcyjna (wykładowa, kinowa, teatralna, koncertowa) na 250-300 osób, dwie sale wystawowe, dwie pracownie plastyczne, biblioteka, czytelnia. Koncepcja i projekt wzbudziły uznanie i poparcie m.in. prof. Kazimierza Michałowskiego i Jarosława Iwaszkiewicza. Niestety, władzom miasta zabrakło determinacji w dążeniu do ich realizacji, a ówczesne Ministerstwo Edukacji Narodowej dopatrzyło się w tworzonego ośrodka „zagrożenia młodzieży wpływami kultury zachodniej, w tym sakralnej”. Na pewno nie bez znaczenia było, że idea ta zrodziła się w Podkowie Leśnej, uważanej wówczas przez władze za małe centrum niezależnej myśli intelektualnej. W tej sytuacji projekt wraz z dokumentacją został przekazany wieloletniemu proboszczowi parafii św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej – ks. Leonowi Kantorskiemu będącemu ostoją idei postępowych, ale nec Hercules contra plures...

Brak w Polsce do dziś placówki kształcenia kadr w zakresie nauczania przez sztukę niewątpliwie ma wpływ na znane powszechnie problemy związane z kształtowaniem prawidłowych postaw młodego pokolenia.

Wychowankowie i współpracownicy Ireny Dzikiewicz wspominają Jej wrażliwość artystyczną i wielką umiejętność przyciągania, wartościowania i przenikania ludzi. Promieniowała pogodą ducha, ujmującym sposobem bycia i wewnętrznym ładem budzącym szacunek. Posiadała przy tym wybitny dar jasnego i precyzyjnego wyrażania myśli, co wspaniale przyciągało uwagę uczniów. Na Jej lekcjach niejednokrotnie panowała niespotykana cisza i fascynacja.

Do ukształtowania charakteru i życiowej postawy Ireny przyczyniło się jej zaangażowanie w młodości (od 1940 r.) w podziemną działalność niepodległościową w Szarych Szeregach i ZWZ-AK. Aresztowana w czerwcu 1943 r., po przejściu śledztwa w gestapo została wywieziona do obozu w Niemczech. Po brawurowej ucieczce w grudniu 1944 r. i powrocie do rodzinnego Krosna została łączniczką ps. „Sparta” komendanta Obwodu AK Podkarpacie ppłk. Stefana Wincentego Rutkowskiego ps. „Haszys”. Uczestniczyła w akcji „Burza”, a w jej domu w Krośnie mieścił się sztab Inspektoratu AK na Podkarpaciu.

Malarstwu poświęcała nieliczne chwile wolne od zajęć. Pozostawiła kilkadziesiąt obrazów olejnych i akwareli cieszących się uznaniem na wystawach i wernisażach.

Dla najbliższych była wspaniałą Żoną, Matką i Bunią. Przekazała najwyższe wartości swoim córkom i czwórce wnuków, których dzisiejsza droga i losy są ciągłym wcielaniem w życie zaszczypanych im idei.

HANNA SUSZYŃSKA, BARBARA PODGRODZKA

NEKROLOGI

WYDZIAŁ WYCHOWANIA PRZEZ SZUKĘ
7-10 SIERPNIA 2003

Irena Dzikiewicz

W kwietniu 1995 r. na leśnym cmentarzu w Podkowie Leśnej rodzina, mieszkańcy, uczniowie, przyjaciele, kombatan ci pożegnali nauczycielkę i inspiratorkę wychowania przez sztukę.

Pochodziła z Krosna nad Wisłokiem. Wrodzony talent artystyczny i pedagogiczny rozwijała na studiach w Krakowie pod kierunkiem prof. Tadeusza Kantora, aby je ukończyć jako artysta plastyk na Wydziale Architektury Wnętrz ASP w Warszawie. Powołanie wyznaczyła jej praca „Wychowanie plastyczne jako element wychowania estetycznego w szkole”. Poglębiała swoje zainteresowania tą tematyką na seminarium doktoranckim i realizowała tę ideę jako kierownik zespołu wykładowców metodyki nauczania przedmiotów plastyczno-technicznych w Studium Nauczycielskim w Warszawie. Następnie blisko dziesięć lat wykładała metodykę nauczania plastyki na warszawskiej ASP. Jednocześnie przewodniczyła radzie redakcyjnej miesięcznika „Plastyka i Wychowanie”, publikując liczne artykuły związane z wpływem sztuki na kształtowanie osobowości ucznia. Była też wizytatorem-metodykiem zajęć plastycznych w Warszawskim Kuratorium.

Zakładając rodzinę, związała swoje życie na 47 lat z Miastem-Ogrodem Podkową Leśną. Zaangażowała się tutaj bez reszty w wychowanie plastyczne młodzieży w szkole im. Bohaterów Warszawy – wybudowanej z jej osobistym, społecznym udziałem. Przygotowała założenia wstępne i programowe tej szkoły.

W 1965 r. postanowiła wdrożyć swoje doświadczenia z zakresu wychowania młodzieży od podstaw przez udostępnianie dzieł sztuki, jednocześnie przeciwstawiając się tradycyjnemu nauczaniu. Przekonała do tej koncepcji inż. Tadeusza Baniewicza oraz profesorów Stanisława Lorentza i Kazimierza Michałowskiego. Dzięki tej współpracy Muzeum Narodowe w Warszawie objęło w 1965 r. patronat nad stworzeniem pozamuzealnych form przybliżenia uczniom dzieł sztuki. W ramach tego eksperymentu Irena Dzikiewicz zorganizowała w szkole w Podkowie Leśnej dziesiątki tematycznych wystaw oryginalnych dzieł sztuki użytych przez Muzeum Narodowe. Jako jedyny nauczyciel wychowania plastycznego prowadziła tutaj zajęcia i konkursy z uczniami, realizując program ukazania piękna dzieł sztuki i bezpośredniego jego wpływu na kształtowanie charakterów, umysłów i serc młodzieży.

Zainicjowała wykorzystanie ekspozycji muzealnych także w nauczaniu języka polskiego, historii i muzyki – fascynując i przyciągając do współpracy zaprzyjaźnione nauczycielki, przede wszystkim Janinę Jankowską, Martę Pajączkowską i Annę Hichel. W ten sposób stworzyła w szkole nieformalny zespół wychowania przez sztukę, obejmujący podstawowe dziedziny zainteresowań humanistycznych młodzieży i kształtujący jej przyszłą postawę moralną i estetyczną.

W 1971 r. przedstawiła swoje doświadczenia w wydanej przez Muzeum Narodowe książce „Wychowanie przez sztukę”. W sposób nowatorski uzasadniła znaczenie tej idei i wpływ prezentacji dzieł sztuki na proces wychowawczy w szkole, wpływ kontaktu z pięknem i sztuką na rozwój kultury nie tylko artystycznej, ale i osobistej młodego pokolenia.

Wychowankowie i współpracownicy Ireny Dzikiewicz wspominają Jej wrażliwość artystyczną i wielką umiejętność przyciągania, wartościowania i przenikania ludzi. Promieniowała pogodą ducha, ujmującym sposobem bycia i wewnętrznym ładem budzącym szacunek. Posiadała przy tym wybitny dar jasnego i precyzyjnego wyrażania myśli, co wspaniale przyciągało uwagę uczniów. Na Jej lekcjach niejednokrotnie panowała niespotykana cisza i fascynacja.

Do ukształtowania charakteru i życiowej postawy Ireny przyczyniło się jej zaangażowanie w młodości (od 1940 r.) w podziemną działalność niepodległościową w Szarych Szeregach i ZWZ-AK. Aresztowana w czerwcu 1943 r., po przejściu śledztwa w Gestapo, została wywieziona do obozu w Niemczech. Po brawurowej ucieczce w grudniu 1944 r. i powrocie do rodzinnego Krosna, została łączniczką ps. Sparta komendanta Obwodu AK Podkarpacie ppłk. Stefana Wincentego Rutkowskiego pseudo „Haszysz”. Uczestniczyła w akcji „Burza”, a w jej domu w Krośnie mieścił się sztab Inspektoratu AK na Podkarpaciu.

Malarstwu poświęcała nieliczne chwile wolne od zajęć. Pozostawiła kilkadziesiąt obrazów olejnych i akwarel cieszących się uznaniem na wystawach i wernisażach.

Dla najbliższych była wspaniałą Żoną, Matką i Bunią. Przekazała najwyższe wartości swoim córkom i czwórce wnuków, których dziesięcioletnia droga i losy są ciągłym wcielaniem w życie zaszczepionych im idei.

HANNA SUSZYŃSKA, BARBARA PODOGRODZKA

i

DZIKIEWICZ IRENA
2d. CHODOROWSKA

T: 890

II-3

AK
Kwatołu

Dnia 15 kwietnia 1999 roku mija czwarta rocznica śmierci
naszej ukochanej i nieodżałowanej
Zony, Mamusi i Buni

Ś†P

IRENY DZIKIEWICZ
z domu CHODOROWSKIEJ

pedagoga, artysty plastyka, żołnierza AK pseudonim „Sparta”

Msza św. w Jej intencji zostanie odprawiona
w kościele św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej
w sobotę, 17 kwietnia o godz. 18.00.

O czym zawiadamiają życzliwych Jej pamięci

mąż, córki, zięciowie i wnuki

D.Kr. M. 2000 r.

VERTE

i

T. 890

11-4

AK
Kraaków

Dnia 15 kwietnia 2002 roku
mija siódma, ciągle bardzo bolesna rocznica odejścia
naszej ukochanej i nieodżałowanej Żony, Mamusi i Buni

SP

Ireny Dzikiewicz
z domu Chodorowskiej

pedagoga - artysty plastyka,
żołnierza Armii Krajowej - pseudonim „Sparta”.

W Jej intencji
w dniu 13 kwietnia 2002 roku (sobota) o godzinie 18.00
zostanie odprawiona msza święta
w kościele św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej.

O czym zawiadamiają
wszystkich życzliwych Jej pamięci

mąż, córki z mężami i wnuki

Nekrolog
pmsiata
I. Kuczymko
t. dz. 2797/10K/02

M. Ki 02

Dnia 15 kwietnia 2002 roku
mija siódma, ciągle bardzo bolesna rocznica odejścia
naszej ukochanej i nieodżałowanej Żony, Mamusi i Buni

Ireny Dzikiewicz
z domu Chodorowskiej

pedagoga - artysty plastyka,
żołnierza Armii Krajowej - pseudonim „Sparta”.

W Jej intencji
w dniu 13 kwietnia 2002 roku (sobota) o godzinie 18.00
zostanie odprawiona msza święta
w kościele św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej.

O czym zawiadamiają
wszystkich życzliwych Jej pamięci

mąż, córki z mężami i wnuki

Neeknolog p mekarata
iza kuczynska

L. dz. 2368/45 K/02

M. Ni 02

AK
Kraakou

11-5

T. 890/WSK

AK Kralice
obc. Krosno

CHODOROWSKA Jrema
zam. Dziemiesz
ps. "Sparta"

FUNDACJA
GENERALNA
1939 1945
OKRĘG KROSNO
AK
ELŻBIETY ZAWACKIEJ
v. Nazwiskowe karty informacyjne
1.

B. Rojke 2014

i

T. 890/USK

AK
Krańców
obr. Krosno

++

CHODOROWSKA Irena

zam. DZIKIEWICZ

ps. "Sparta"

(11.04.1925 - 15.04.1985)

Od 1940r. zaangażowana w Sz. Sz. i 242-AK
Arentowa nr. 1943, po śledztwie wywieziona do
dozoru w Niemczech. Po brankowej kucie
w grudniu 1944r. powiodła do rodzinnego
Krosna, gdzie była kuciem komendanta,
obr. AK Podkarpacie. Uczestniczyła w akcji
"Biena" w jej domu w Krosna mieszkała
młb i wsp. AK na Podkarpaciu.

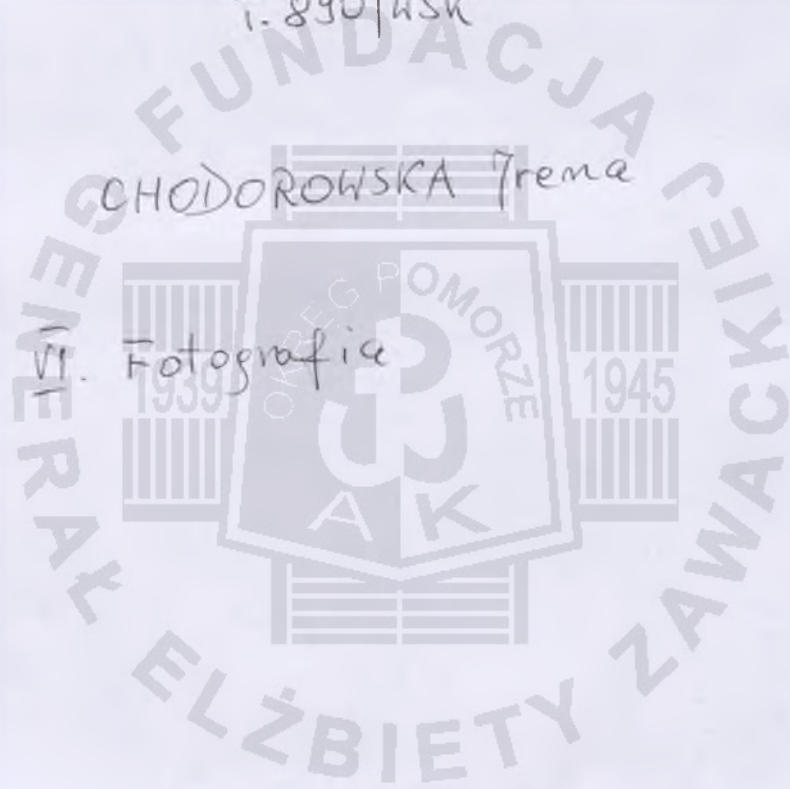
B. Roj 2014

T. 890/WSK

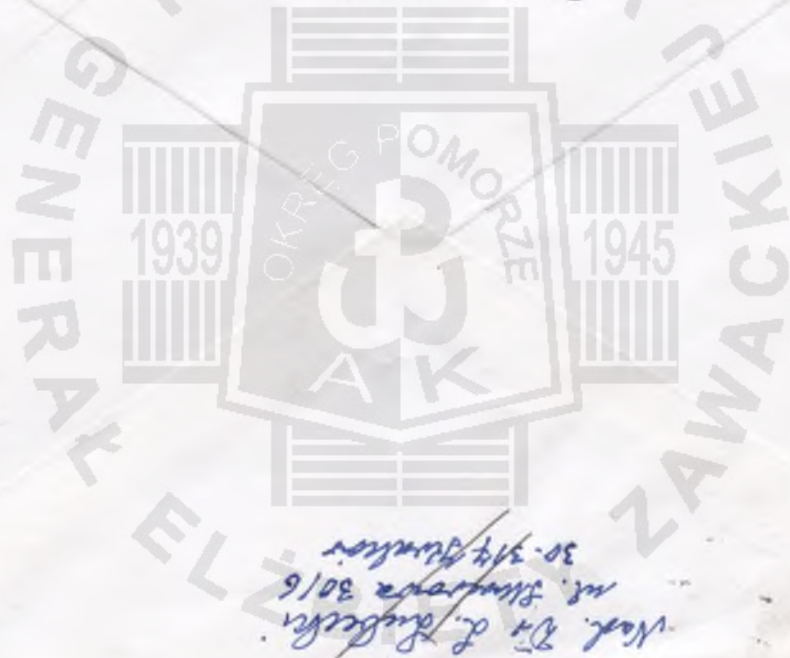
AK
Kraków

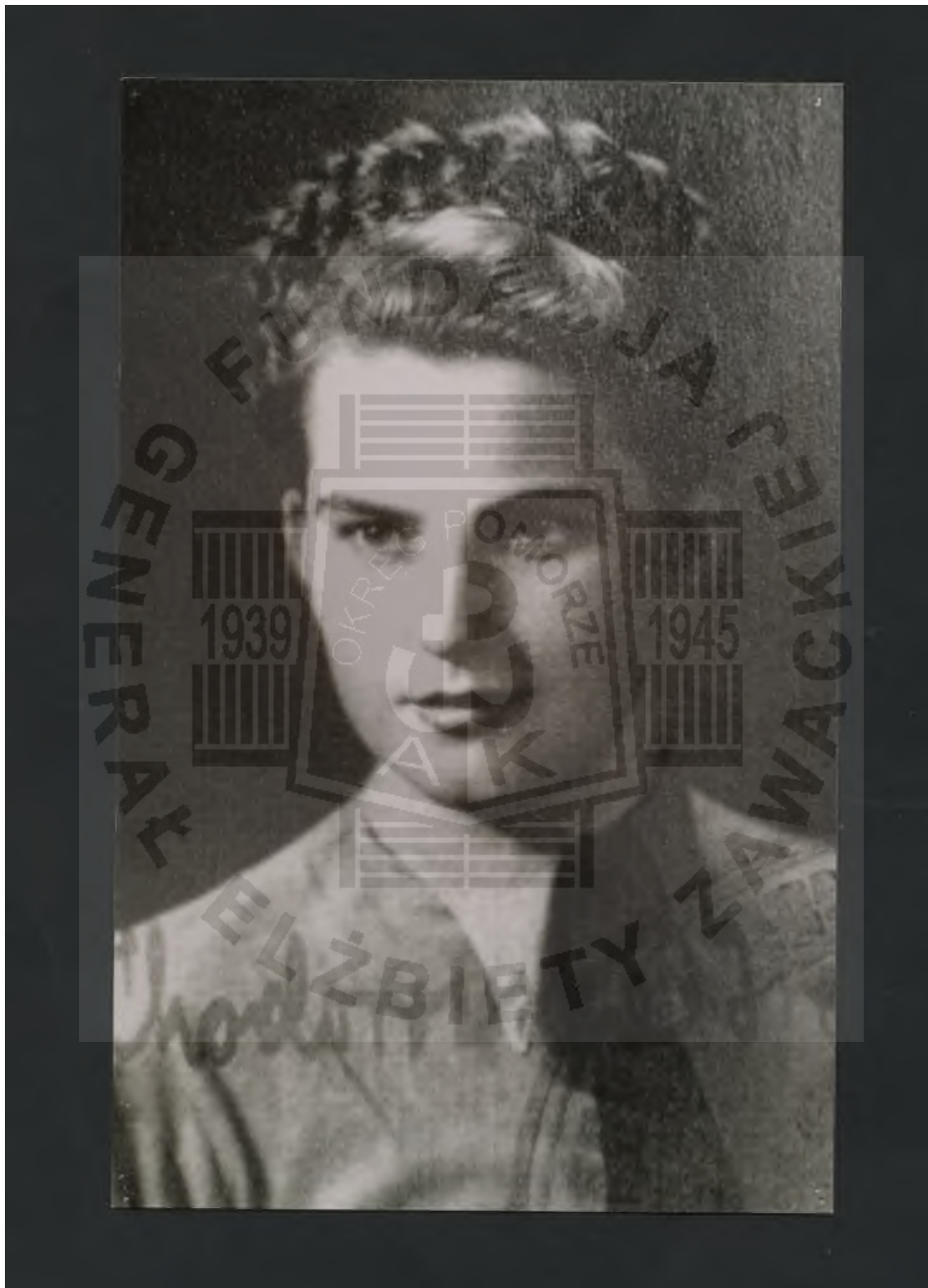
CHODOROWSKA Trema

VI. Fotografie

zdj.
1. Chodorowska - Dziukiewicz
L. dz. 974/ WSK/98

Irena Chodorowska -
Dzikiewiczowa

~~Amp.~~

~~+ 1 teg.~~

Irena
Chodorowska -
Dzikiewicz
ps. "Sparta"

Irena Chodorowska -
- Dzikiewicz, ps. "Sparta"

AK
Kraków

++ CHODOROWSKA

zam. Dzikiewicz ^{Irena}

ps. "Sparta"

890/WSK
19

CHODOROWSKA Irena

